

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TARTU ÜLIKOOL

ÕIGUSTEADUSKOND

Normitehnika koolitus Eelnõude menetlus Riigikogus

Aaro Mõttus

Õiguslik raamistik

- ▶ Põhiseadus
- ▶ Riigikogu kodu- ja töökorra seadus (RKKTS)
- ▶ Juhatuse kehtestatud normitehnika eeskiri
- ▶ Juhatuse kehtestatud „Juhised Riigikogus seaduseelnõu menetlemise hea praktika kujundamiseks“

Eelnõu algatamine

- ▶ Seaduseelnõu algatamise õigus on:
  - ▶ Riigikogu liikmel
  - ▶ Riigikogu fraktsioonil
  - ▶ Riigikogu komisjonil
  - ▶ Vabariigi Valitsusel

Nõuded

- ▶ Riigikogu kodu- ja töökorra seadus
- ▶ Riigikogu juhatuse kehtestatud normitehnika eeskiri
- ▶ **Põhimõtteliselt peaks Riigikogu menetlusse esitatav eelnõu olema ette valmistatud nõnda, et selle võiks juhul, kui Riigikogu ei otsusta teha eelnõusse sisulisi muudatusi, muutmata kujul vastu võtta.**

Juhatusel kontrolliõigus

- ▶ Riigikogu juhatusel on aega 3 tööpäeva, et otsustada, kas võtta eelnõu menetlusse või tagastada algatajale
- ▶ Juhatusel kontrolliõiguse ulatus (vt ka RKPJKo 30.10.2010, 3-4-1-20-09)
- ▶ Kontroll tehtud mõjude analüüsi üle?

Juhtivkomisjon

- ▶ Valdkonnapõhisus
- ▶ Juhib eelnõu menetlust Riigikogus (menetlustempo, täiskogu arutelu ja otsuste ettevalmistus)

Valitsuse arvamus

- ▶ Arvamus Riigikogus algatatud eelnõude kohta
- ▶ 5 nädalat

Menetlusaeg

- ▶ Mida peab menetluse kavandamisel arvestama?
  - ▶ Menetlus Riigikogus – kolm lugemist täiskogus, aeg muudatusettepanekute esitamiseks, aeg juhtivkomisjoni aruteludeks, aeg menetlusdokumentide ettevalmistamiseks ja nendega tutvumiseks
  - ▶ Seaduse väljakuulutamiseks ettenähtud aeg
  - ▶ Seaduse avaldamiseks ettenähtud aeg
  - ▶ *Vacatio legis*

Menetlusetapid

- ▶ Juhtivkomisjoni töö eelnõuga enne I lugemist
- ▶ I lugemine – 7 töönädala jooksul menetlusse võtmisest; üldpõhimõtete arutelu
- ▶ Muudatusettepanekute esitamise aeg – üldjuhul 10 tööpäeva
- ▶ Juhtivkomisjoni töö eelnõuga – muudatusettepanekute läbivaatamine
- ▶ II lugemine – tähtaega pole; sätete arutelu
- ▶ Juhtivkomisjoni töö eelnõuga – keelelised ja tehnilised täpsustused eelnõusse
- ▶ III lugemine – fraktsioonide lõppsõnad, lõpphääletus
- ▶ Lõppmenetlus

Muudatusettepanekute esitamise õigus

- ▶ Muudatusettepanekuid võivad esitada:
  - ▶ Riigikogu liikmed
  - ▶ Riigikogu fraktsioonid
  - ▶ Riigikogu komisjonid
- ▶ Juhtivkomisjoni õigus teha muudatusi
- ▶ Valitsuse ja teiste parlamendiväliste subjektide võimalused

Nõuded muudatusettepanekule

- ▶ Puudutab eelnõu reguleerimiseset
- ▶ Tähtaegne
- ▶ Sisaldab viidet eelnõu muudetavale osale ja soovitava muudatuse täpset sõnastust
- ▶ Kirjalik ja allkirjastatud

Muudatuse „teemakohasus“

- ▶ „Juhised Riigikogus seaduseelnõu menetlemise hea praktika kujundamiseks“, p 3:
„Eelnõule esitatavad muudatusettepanekud on seotud eelnõus reguleeritavate küsimustega, lähtudes eelnõu eesmärgist.“
- ▶ Vt ka Vabariigi Presidendi 3. märtsi 2009. aasta otsus nr 440

Menetlusdokumendid

- ▶ Eelnõu tekst I lugemisele muudetud kujul
- ▶ Eelnõu uus tekst II lugemiseks
- ▶ Muudatusettepanekute loetelu
- ▶ Juhtivkomisjoni seletuskiri II lugemiseks
- ▶ Eelnõu uus tekst III lugemiseks
- ▶ Juhtivkomisjoni seletuskiri eelnõu III lugemiseks

PS § 104 lg 2

- ▶ PS § 104 lg 2 – valdkondade, mitte seaduste pealkirjade loetelu
- ▶ Kohtukorralduse seadus ja kohtumenetluse seadused
- ▶ Riigi varalistesse kohustustesse puutuvad seadused
- ▶ Konstitutsioonilise seaduse reguleerimisalasse kuuluv säte
- ▶ Viited ja delegatsiooninormid konstitutsioonilistes seadustes
- ▶ Hälteenamusnõude põhjendamise seletuskirjas

Algataja õigused ja kohustused

- ▶ Selgitamisõigus ja -kohustus
- ▶ Eelnõu tagasivõtmine ja eelnõust taganemine
- ▶ Koostöö juhtivkomisjoniga